

Welke hulp kun je bieden aan mensen die geen verblijfspapieren hebben?

In de afgelopen weken hebben verschillende kerken gevraagd om handvatten voor het maken van beleid voor hulp aan ongedocumenteerden. In dit paper probeer ik het een en ander op een rij te zetten. Niet alles kan echter in een document worden verwoord. Hulp aan ongedocumenteerden blijkt vaak een zoektocht te zijn naar mogelijkheden, met veel deuren die dicht zijn, veel onmogelijkheden.

Wie zijn ongedocumenteerd?

De groep ongedocumenteerden die om hulp aan kunnen kloppen, kan je onderverdelen in verschillende groeperingen.

- a) Mensen die naar Nederland kwamen om hier te gaan werken. Mensen die niet asiel aanvragen, maar die hier in Nederland werken, of werkten. In Nederland bevinden zich veel van deze migranten. Zolang zij werk hebben, kloppen ze meestal niet aan bij kerken of anderen om hulp. Maar ze lopen al tijdens het werken veel gevaar. Allereerst het gevaar van uitbuiting, want omdat ze geen vergunning hebben, hebben ze ook geen bescherming (denk aan arbeidsomstandigheden, minimumloon, ontslag en uitkering). Binnen deze groep vind je ook mensen die slachtoffer zijn van mensenhandel. Als deze migranten ziek worden, of als hun werkgever hen ontslaat ontstaan er pas echt problemen. Er is niet een vangnet van sociale zekerheid. Ook om te wonen worden deze mensen vaak uitgebuit. Voor advies over medische hulp kunt u altijd contact opnemen met Dokters van de Wereld, zie <http://www.doktersvandewereld.org/home>, tel. (020) 465 28 66. Met betrekking tot rechten voor ongedocumenteerden kunt u zich wenden tot het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt, tel. (030) 299 02 22. Het LOS biedt geen rechtstreekse hulp aan ongedocumenteerden. Ongedocumenteerden kunnen meestal niet terecht in de daklozenopvang. Daardoor gaat hun hulpvraag vooral over opvang en primaire levensbehoeften. Mocht u inde gelegenheid zijn om opvang aan te bieden, doe dit dan echter alleen onder voorwaarde dat er een oplossing wordt gezocht, ook als die oplossing ligt in het terugkeren naar het land van herkomst. Meldt de opvang bij de lokale autoriteit (burgemeester). Als u de indruk heeft dat u te maken heeft met een slachtoffer van mensenhandel lees dan het protocol hiervoor van SKIN (Samen Kerk in Nederland) http://www.skinkerken.nl/fileadmin/SKIN%20Protocollen_LQ.pdf
- b) Mensen die in Nederland asiel aanvragen, maar zijn uitgeprocedeerd, en die Nederland niet verlieten. De eerste behoefte van deze groep is vaak: bad, bed en brood. Ook hiervoor geldt weer dat het belangrijk is dat er naar een oplossing wordt gezocht. Asielzoekers die naar Nederland kwamen deden dit niet zomaar, en ze deden dit zeker niet om vervolgens weer terug te gaan. Toch is het heel wel mogelijk dat terugkeer de enige optie is. Het is van belang eerst uit te zoeken met wie u te maken heeft. Wat staat terugkeer in de weg? Kunnen deze belemmeringen opgeheven worden? Hoeveel tijd is hiervoor nodig? Soms kunnen mensen echt niet terug naar het land van herkomst. Soms worden belemmeringen vooral veroorzaakt door gebrek aan perspectief in het thuisland of door het gebrek aan een sociaal netwerk daar. Kunt u helpen deze belemmeringen op te heffen? Bijvoorbeeld door de bagage waar iemand mee terugkeert uit te breiden, door contact te zoeken met een partnerkerk in het land van herkomst of met een post van het Leger des Heils in het land van herkomst. Elke oplossing vraagt om creativiteit, en hoe dan ook is hier blijven voor de meeste mensen wat ze eigenlijk willen. Maar als je samen in vertrouwen een zoektocht naar meer

mogelijkheden gaat in het land van herkomst, kan er een begaanbare weg ontstaan. Zie ook: www.kerkinactie.nl/site/uploadedDocs/Draaiboek_terugkeer_def_KIA.pdf
Soms ook zal iemand kunnen worden opgenomen in het Transithuis. Hiervoor kunt u terecht bij Stichting Inlia Groningen.

- c) Uitgeprocedeerde asielzoekers die niet terug kunnen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij mensen die gehuwd zijn en uit verschillende landen komen. Als beide landen de partner niet willen toelaten ontstaat een probleem. Ook kunnen andere zaken in de weg staan. Kunnen mensen echt niet terug, dan is het zaak om een 'buiten schuld procedure' te starten. Hoe u dit kunt aanpakken kunt u vragen bij de Stichting Inlia www.inlia.nl/site/index U kunt ook via Google zoeken op 'Buiten Schuld'. Zie ook de website van de Dienst Terugkeer en Vertrek: http://www.dtenv.nl/images/D%20202%20Buitenschuld-beoordeling%20na%20aanvraag%20versie%204.4%2021-04-2011,%205e%20internetversie_tcm66-145301.pdf
- d) Uitgeprocedeerde asielzoekers die wel degelijk gevaar lopen bij terugkeer, Bijvoorbeeld bekeerlingen uit Iran, maar ook mensen in situaties waarin door de medewerkers van de IND fouten zijn gemaakt, en bij herhaling vol blijven houden dat het vluchtverhaal ongeloofwaardig is et cetera, terwijl dit niet het geval is. Dit vraagt goed onderzoek, inzage in het dossier door deskundigen en bijvoorbeeld het verzamelen van meer documentatie. In het uiterste geval kunt u een hele actie opzetten tegen de terugkeer van mensen die zijn uitgeprocedeed, maar gevaar lopen bij terugkeer. In het verleden hebben veel kerken succes geboekt bij dergelijke zaken. Het is raadzaam bij zulke gevallen contact te zoeken met de Stichting Inlia Groningen die veel aan dossieronderzoek doet, landeninformatie heeft, kerken bijstaat en van advies kan dienen over kerkasiel
- e) Voormalig alleenstaande Minderjarige asielzoekers (AMA's). Zolang de AMA jonger dan 18 jaar is bestaat het recht op opvang. Zij kunnen niet op straat worden gezet. Maar zodra de jongere 18 jaar wordt vervalt dit recht. Het gaat soms om jongeren die jarenlang in Nederland verblijven, al dan niet in een pleeggezin. Het betreft hier een bijzonder kwetsbare doelgroep. Soms zit een jongere vlak voor een eindexamen of midden in een beroepsstudie. Hier raden wij goede begeleiding aan, met al het mogelijke om voor deze jongere toekomstperspectief te vinden. U kunt voor juridisch advies en ondersteuning altijd contact opnemen met de al genoemde Stichting Inlia in Groningen, of met Defence for Children, www.defenceforchildren.nl
- f) Een uitgeprocedeerde asielzoeker dan wel een migrant van wie u vindt dat het buiten proporties is, inhumaan is als hij of zij niet hier mag blijven Bijvoorbeeld een kind is hier overleden en begraven, een ziekte of wat dan ook: argumenten zijn belangrijk. U kunt dan een beroep doen op de discretionaire afwijkingsbevoegdheid van de minister van Immigratie en Asiel.

Belangrijk:

- 1) Wees open. Geloof niet direct alles, maar wees ook niet direct wantrouwend tegenover alles.**
- 2) Vraag altijd naar IND-nummer en de naam van de laatste advocaat.**
- 3) Ga na welke belemmeringen er zijn, en zoek naar mogelijkheden om deze op te heffen.**
- 4) Zoek naar perspectief.**
- 5) Ga uit van de kracht en de talenten van de migrant.**
- 6) Als er op een bepaald moment geen oplossing is, bedenk dan dat deze er op een later moment wel kan zijn. Werk daar naartoe.**

Tot slot: wij allen zijn geschapen naar het beeld van God, heb dit voor ogen bij uw benadering en geloof in het feit dat soms tijdens het lopen de wegen geopenbaard zullen worden.